

Стандард на занимање

Назив на СЗ	Пожарникар
Код на СЗ	1310.52.01
Сектор	Хемија и технологија
Ниво на сложеност на работни задачи	Vб (петто – б)
Опис на занимањето	<p>Пожарникарот во соработка со претпоставените ја планира и организира својата работа почитувајќи го распоредот за работа. Тој самостојно собира и толкува работна документација и технички упатства и врши анализа на сопствената извршена работа.</p> <p>Ги прегледува условите за работа и подготвува соодветна работна опрема, врши дневни тековни сервисни работи на алатот и уредите според упатствата на производителот, го разгледува местото на работа, ја проверува состојбата и локацијата на местото за работа. Го прегледува местото зафатено со пожар: местоположба, материјали, опрема, гасови, пристапност, технологија на работа, патишта за евакуација и сл. Пожарникарот превентивно ја проверува состојбата на опремата, алатот, уредите. Избира соодветна работна опрема за лична заштита и опрема, алати, уреди и други приклучни средства за интервенција. Управува со рачните уреди и направи за гасење на пожар како и со механизирани уреди и направи за гасење и спасување (пумпи, брусилки, пили, механички ножици) и ги следи и ги користи комуникациските и сигналните уреди и спасување. Тој го следи процесот при гасење, одвивање на процесот, настанатите промени во ситуацијата и реагира преку соодветни активностите на местото на работа. Ракува со уредите и направите за гасење и води сметка за преоптоварување на направите. Ги почитува упатствата за работа заради влијанијата врз околината. Пожарникарот води документација за интервенциите и примопредавање на алатот и опремата. Го контролира квалитетот и квантитетот на работата согласно со нормативите и другите прописи. Дневно ја проверува извршената работа и во соработка со надредените ја споредува со барањата кои произлегуваат од временскиот план. Тековно го одржува алатот и опремата и врши полесни сервисни работи на уредите според упатствата на производителот. и Редовно комуницира со соработникот и претпоставениот во процесот на интервенирање и контрола користејќи комуникациски и сигнални уреди.</p>

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
1.	Планирање и организирање на активности	Планира и организира сопствена работа во соработка со претпоставените	<ol style="list-style-type: none"> 1. Собира и толкува работна документација, технички упатства и упатства за работа. 2. Планира сопствена работа со почитување на распоредот на работа од претпоставениот. 3. Анализира сопствена извршена работа;
2.	Подготовка за работа	Прегледува услови за работа и подготвува соодветна работна опрема	<ol style="list-style-type: none"> 1. Избира соодветна лична работна и заштитна опрема според добиени информации и налози; 2. Врши дневни тековни сервисни работи на алатот и уредите според упатствата на производителот; 3. Разгледува место на работа (оџак, канали за одвод на чад, уред за ложење, вентилациски канали, станбен простор, индустриски погон, магацин, шумски пожар, поплава, сообраќајна несреќа и сл.) и се запознава со задачите на местото за работа; 4. Проверува состојба и локација на местото за работа; 5. Прегледува место зафатено со пожар: местоположба, материјали, опрема, гасови, пристапност, технологија на работа, патишта за евакуација и сл.;
3.	Оперативни активности	Превентивно прегледува место, алат и уреди пред почетокот на интервенцијата	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проверува состојба на опремата, алатот, уредите; 2. Ја проверува работата на опремата, алатот, помошните уреди и останатите рачни и механички уреди во склоп на противпожарното возило; 3. Ја проверува работата на механичките опрема и уреди (ножици, пили, брусилници, светлосни и звучни уреди (светла итн.); 4. Го проверува работењето на опремата за качување на висина, фиксни скали и скали со променлива висина, подвижни скали, спасувачка опрема;

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
			<ul style="list-style-type: none"> 5. Ја подготвува опремата за преместување, спасување, евакуирање; 6. Применува упатства за одржување на уредите и механизмите;
		Избира соодветни средства за работа	<ul style="list-style-type: none"> 1. Избира работна опрема за лична заштита и опрема, алати, уреди и други приклучни средства за интервенција; 2. Ја подесува опремата (црева, млазници, скали, ножици, пили, секири, подигнува, ослободува, провлекува, сече, пробива и сл.); 3. Врши преместување на уредите за качување и уредите за спасување и евакуација; 4. Врши преместување и поставување скали, (рачни и механички); 5. Ја проценува соодветноста на средствата за интервенцијата; 6. Избира опрема зависно од потребите, прикачување, наставување и сл.
		Управува со рачни уреди и направи за гасење на пожарот и спасување	<ul style="list-style-type: none"> 1. Ракува со опрема, алати и уреди за гасење на пожар и спасување; 2. Реагира соодветно во процесот на гасење, одвивање на процесот, настанатите промени во ситуацијата (временски прилики, настанати физички промени, опасности и сл.); 3. Реагира соодветно во зависност од движењето на пламенот и ситуацијата и; 4. Учествува во процесот на смирување, евакуација и спасување на загрозените човечки животи, материјали, опрема; 5. Утврдува причини за настанатите промени и презема мерки при промени на загрозувањето, намалување или престанување на опасноста; 6. Соодветно реагира при реализација на активностите на местото на работа (безбедно користи, остава алат и уреди) при интервенција на гасење, рушење, сечење, евакуирање, спуштање, спасување и сл.; 7. Постапува според укажувањата од претпоставениот, соработниците (рачни сигнали, сигнали преку

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
			<p>соодветна комуникациска опрема) во случаите кога нема прегледност;</p> <p>8. Реагира соодветно при евентуално оштетување на местото, опремата и просторијата при прикачувањето, преносот и одлагањето, оставањето;</p> <p>9. Извлекува луѓето и опрема, материјални добра;</p> <p>10. Применува технологија на работа со различни направи и уреди во производните погони и соодветно реагира;</p>
		Управува со механизирани уреди и направи за гасење и спасување	<p>1. Управува со пумпи, брусилки, пили, механички ножици;</p> <p>2. Соодветно манипулира со уредот при работа: крева, влече, смирува и следи оптоварување при работата;</p> <p>3. Следи и користи комуникациски и сигнални уреди (рачни сигнали, светлосни сигнали и звучни сигнали);</p> <p>4. Утврдува причини и презема мерки при промена на звук, температура, заглавување на уредот и сл.</p> <p>5. Применува и почитува упатства за работа заради влијанијата врз околината;</p> <p>6. Реагира соодветно при евентуално оштетување на уредот при приклучување, работа, пренос и одлагање;</p>
		Ракува со уредите и направите за гасење	<p>1. Евидентира податоци за видот на интервенцијата и средствата кои ќе се применуваат (механички скали, пили, ножици, брусилки и сл.);</p> <p>2. Учествува во процесот на гасење со хемиски средства (заради рамномерно нанесување, заштеда и заштита);</p> <p>3. Учествува во процесот на гасење со CO₂;</p> <p>4. Подготвува рачен прибор и алат и го применува безбедно и правилно;</p> <p>5. Ракува со механичката пила, ножици за сечење лим, брусилки (крева, влече, смирува и следи движење при преместувањето, односно преносот и работниот зафат;</p>

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
			<ul style="list-style-type: none"> 6. Носи рационални одлуки за интервенција согласно потребата за активности на местото на работа 7. Користи и следи комуникациски и сигнални уреди (рачни сигнали, светлосни сигнали и звучни сигнали); 8. Утврдува причини и презема мерки при преоптоварување на направите (затрупување, заглавување и сл.); 9. Почитува упатства за работа заради влијанијата врз околината (премачкување, движење, спуштање и одлагање на отпадот); 10. Реагира соодветно при евентуално оштетување на уредот и направите при прикачувањето, преносот и одлагањето.
4.	Административни активности	Води техничка и деловна документација за извршената интервенција)	<ul style="list-style-type: none"> 1. Води документација за интервенциите и примопредавање на алатот и опремата; 2. Следи и реализира задолженија според дневникот на работата; 3. Ги документира евентуалните недостатоци, дефекти за време на работата итн.;
5.	Обезбедување и осигурување на квалитет	Го контролира квалитетот и квантитетот на работата согласно со нормативите и другите прописи	<ul style="list-style-type: none"> 1. Дневно ја проверува извршената работа и во соработка со надредените ја споредува со барањата кои произлегуваат од временскиот план; 2. Го проверува квалитетот на извршената работа во соработка со раководството на работното место и истовремено ги отстранува евентуалните неправилности; 3. Економично ги употребува времето, уредите, алатите, материјалите и енергијата; 4. Работата ја врши согласно со системите за квалитет; 5. Го следи развојот на струката и се грижи за личен стручен и професионален развој; 6. Ја врши работата согласно со технолошките постапки; 7. Применува стандарди за квалитет и методи на контрола на квалитетот;
6.	Одржување и поправка (за опрема)	Тековно ги одржува апаратите и опремата и врши	<ul style="list-style-type: none"> 1. Врши полесни сервисни работи на уредите според упатствата на производителот;

Број	Функции на занимањето	Задачи на занимањето	Компетенции на занимањето
		мали (основни) поправки	<ol style="list-style-type: none"> 2. Се грижи за техничката состојба на работните средства и недостатоците им ги соопштува на претпоставените; 3. Соработува со службата при отстранување на дефекти.
7.	Комуникација	Комуницира со раководството и со соработниците	<ol style="list-style-type: none"> 1. Користи комуникациски и сигнални уреди (рачни сигнали, светлосни сигнали и звучни сигнали); 2. Редовно комуницира со соработникот и претпоставениот во процесот на интервенирање и контрола (употреба на сигнални уреди, радиостаници, рачна сигнализација); 3. Известува во случај на штетна активност и/или евентуални дефекти на уредите;
8.	Здравје, безбедност и заштита при работа и заштита на животната средина	Ја заштитува работната и животната средина од материјалите со кои работи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Користи лични заштитни средства и опрема при интервенци; 2. Изведува работи во согласност со прописите за заштита и здравје при работа; 3. Почитува мерки за безбедност и здравје при работа, противпожарна заштита и заштита на околината; 4. Презема мерки за уреденост на работното место и на уредите, како и на самиот објект; 5. Известува за грешките односно за неправилностите при работата, поради кои би можела да настане материјална или друга штета; 6. Постапува соодветно со опасните материји, бесштетно ги отстранува и се грижи за зачувување на околината; 7. Се грижи за сортирање на отпадот и отпадната амбалажа;

Знаење за занимањето/ Вештини за занимањето

Знаење за занимањето:

- Ги познава технолошките постапки при пожар;
- Ја познава работната документација и техничките упатства за работа;
- Познава прописи од ПП заштита и за заштита и здравје при работа;
- Ја познава намената на разните видови алати, опрема и уреди, црева, млазници, скали, подвижни скали, пили, брусилки, механички уреди за сечење, пробивање и сл;

- Ги познава техничките карактеристики на уредите и опремата;
- Ги познава конструкциските и составните делови на противпожарните возила, уредите и опремата, начинот на функционирање и користење;
- ги познава особините (карактеристиките) за безбедна работа со хемиските средства за интервенција, обезбедување, режим на сигурна работа;
- Ги знае сигурносните уреди за работа на висина и нивната правилна примена и работа.
- Ја знае постапката на одложување и складирање на опремата, алатите, уредите;
- Го објаснува тековното одржување на опремата, алатите, уредите и механизмите;
- Ги разликува постапките за препознавање, локализирање и санирање дефекти;
- Ги познава постапките за брза интервенција;
- Ја сфаќа важноста на безбедно поставување секаков вид интервенција.
- Ја познава технологијата на работа со различни направи и уреди во производните погони и соодветно реагира;
- Ја знае соодветноста на опремата за одделни интервенции при гасење на погони од хемиска, прехранбена, текстилна индустрија, производство на бои и лакови, магацини и сл.;
- Ги познава правилните приспособувања на опремата според видот на интервенцијата
- Ги познава правилните подесувања на опремата според видот на интервенцијата, материјалите и приликите за работа
- Ги разбира комуникациските и сигналните уреди;
- Го разбира гасењето со хемикалии и гасењето со CO₂
- Знае да ги утврдува причините и да презема мерки при преоптоварување на направите
- Ја познава соодветната техничка и деловна документација (евиденциска и контролна книга);
- Ги знае видовите водење на одделни евиденции при работа, пуштање во работа;
- Знае да ја пополнува деловната документација.
- Ги владее начините на дневна проверка на извршената работа и споредба на состојбата со временскиот план;
- Ги знае начините на проверка на квалитетот на извршената работа и отстранување дефекти;
- Ги познава начините на оптимално користење на уредите, материјалите и енергијата.
- Ги знае основите на превентивното одржување;
- Ги знае основите на одржување на уредите и машините, како и на конструкциските и составните делови на уредите за гасење;
- Ги знае најчестите причини за дефектите и затајување во исправната работа;
- Ги познава постапките за препознавање и локализирање на дефектите.
- Ги владее постапките на комуникација со другите учесници во процесот на подготовка и интервенција;
- Ги знае постапките во случај на штетна активност;
- Ги знае начините на известување на претпоставениот за состојбата на работните средства;
- Ја познава документацијата за извештаите до претпоставениот согласно со неговите упатства.
- Ги знае постапките за одржување на уредноста на целото работно место;
- Ги знае постапките на известување во случај на неправилности при работата.
- **Вештини за занимањето:**

- Избира соодветна лична работна и заштитна опрема според добиени информации и налози;
- Врши дневни тековни сервисни работи на алатот и уредите според упатствата на производителот;
- Проверува состојба и локација на местото за работа, како и на состојба на опремата, алатот, уредите;
- Ја проверува работата на опремата, алатот, помошните уреди и останатите рачни и механички уреди во склоп на противпожарното возило;
- Ја проверува работата на механичките опрема и уреди (ножици, пили, брусилници, светлосни и звучни уреди (светла итн.);
- Го проверува работењето на опремата за качување на висина, фиксни скали и скали со променлива висина, подвижни скали, спасувачка опрема;
- Ја подготвува опремата за преместување, спасување, евакуирање;
- Применува упатства за одржување на уредите и механизмите;
- Избира работна опрема за лична заштита и опрема, алати, уреди и други приклучни средства за интервенција;
- Ја подесува опремата (црева, млазници, скали, ножици, пили, секири, подигнува, ослободува, провлекува, сече, пробива и сл.);
- Врши преместување на уредите за качување и уредите за спасување и евакуација;
- Врши преместување и поставување скали, (рачни и механички);
- Ја проценува соодветноста на средствата за интервенцијата;
- Избира опрема зависно од потребите, прикачување, наставување и сл.
- Ракува со опрема, алати и уреди за гасење на пожар и спасување;
- Реагира соодветно во процесот на гасење, одвивање на процесот, настанатите промени во ситуацијата (временски прилики, настанати физички промени, опасности и сл.);
- Реагира соодветно во зависност од движењето на пламенот и ситуацијата и;
- Учествува во процесот на смирување, евакуација и спасување на загрозените човечки животи, материјали, опрема;
- Утврдува причини за настанатите промени и презема мерки при промени на загрозувањето, намалување или престанување на опасноста;
- Соодветно реагира при реализација на активностите на местото на работа (безбедно користи, остава алат и уреди) при интервенција на гасење, рушење, сечење, евакуирање, спуштање, спасување и сл.;
- Постапува според укажувањата од претпоставениот, соработниците (рачни сигнали, сигнали преку соодветна комуникациска опрема) во случаите кога нема прегледност;
- Реагира соодветно при евентуално оштетување на местото, опремата и просторијата при прикачувањето, преносот и одлагањето, оставањето;
- Извлекува луѓето и опрема, материјални добра;
- Применува технологија на работа со различни направи и уреди во производните погони и соодветно реагира;
- Управува со пумпи, брусилки, пили, механички ножици;
- Соодветно манипулира со уредот при работа: крева, влече, смирува и следи оптоварување при работата;
- Следи и користи комуникациски и сигнални уреди (рачни сигнали, светлосни сигнали и звучни сигнали);
- Утврдува причини и презема мерки при промена на звук, температура, заглавување на уредот и сл.
- Применува и почитува упатства за работа заради влијанијата врз околината;

- Реагира соодветно при евентуално оштетување на уредот при приклучување, работа, пренос и одлагање;
- Води документација за интервенциите и примопредавање на алатот и опремата;
- Дневно ја проверува извршената работа и во соработка со надредените ја споредува со барањата кои произлегуваат од временскиот план
- Врши полесни сервисни работи на уредите според упатствата на производителот
- Користи комуникациски и сигнални уреди (рачни сигнали, светлосни сигнали и звучни сигнали);
- Користи лични заштитни средства и опрема при интервенции;
-

Клучни компетенции

- **Комуникација на мајчин јазик:** способен е да споделува и протолкува концепти, размислувања, чувства, факти и ставови во и во усна и во писмена форма, и да остварува јазична интеракција со соработниците и претпоставените на соодветен и креативен начин во различни општествени и културолошки контексти. Способен е да користи различни видови на текстови кои се однесуваат на доменот на заштитата и противпожарната, да пребарува, собира и обработува информации, и да ги формулира и изразува сопствените усни и писмени аргументи на убедлив начин соодветен на контекстот.
- **Комуникација на странски јазици:** кога постои потреба од користење на странски јазик во специфичен општествен и културен контекст поврзан со работата, способен е да разбере, искажува, толкува концепти, размислувања, чувства, факти и ставови и во усна и во писмена форма. Способен е да го користи странскиот јазик со цел компетентно да го следи напредокот во професијата и да го надградува сопственото знаење и вештини во сферата на пожарникарството.
- **Математички компетенции и основни компетенции во областа на науката и технологијата:** применува нумеричко размислување и знаење кое во објаснување на природата во решавање на низа задачи за време на секојдневната работа со опремата и администрацијата. Користи и работи со технолошки алатки како и податоци за извршување на задачите и собирање на податоци потребни за самоунапредување (на знаењето и вештините) во полето на пожарникарството и спасувањето. Ги препознава основните карактеристики на истражување во областа на структурата и ги споделува заклучоците и размислувањата кои довеле до таквите заклучоци.
- **Дигитални компетенции:** користи основна ИТ технологија со цел да ја обезбеди најдобрата можна заштита. Пребарува, собира и обработува дигитални информации и ги користи на критички и систематски начин. Користи алатки за подготовка, презентирање и разбирање на комплексни информации во изведувањето на дејноста на пожарникарот.

	<ul style="list-style-type: none"> • Учи како да учи: способен е да пристапи, стекне, обработи и усвои ново знаење и вештини за цели на личен напредок, како и да ги примени истите за унапредување на пожарникарството. Способен е да управува со сопственото учење, кариера и работни рутини. Истраен е во автономното учење но и во учењето за време на работата со соработниците во полето на пожарникарство, заштита и спасување. • Социјални/општествени и граѓански компетенции: во секојдневното опкружување, способен е да манифестира лични, интерперсонални и интеркултурни компетенции за конструктивна комуникација со луѓе од различни профили, покажува толерантност, изразува и разбира различни гледишта, и создава доверба. • Чувство на преземање на иницијатива: покажува иницијатива за реализирање на важните идеи и нивно спроведување во дела со цел да се подобрат практиките на. Способен е да ги препознае можностите и предизвиците за подобрување во различни ситуации. Придонесува кон развојот на култура која ги поддржува вреднува иницијативите и иновациите и ги препознава различните вештини на сите во рамките на службата, и претпоставениот и членовите на тимот. • Културолошка свест и изразување: го препознава и го цени креативниот израз на идеи, искуства и емоции и соодветно ги поврзува со самоподобрувањето членовите во тимот. Ги приближува сопствените креативни и експресивни ставови со размислувањата на другите членови во тимот, на нивните семејства и другите колеги, и ги изразува на соодветен начин на кој ќе ја подобри нивната добросостојба.
--	---

Посебни услови	Здрав и психофизички способен. Психофизичката и здравствената способност се утврдува од овластена здравствена установа согласно закон.
-----------------------	--

Законска регулатива, прописи и индустриски стандарди	Закон за пожарникарство 16.09.2004 Закон за изменување 18.06.2007 Закон за изменување и дополнување 10.04.2013 Закон за изменување и дополнување 30.10.2014 Закон за изменување и дополнување 29.02.2016
---	--

Донесен од:	Министерство за труд и социјална политика
--------------------	---

Датум на одобрување	Решение бр.08-5066/5 Од 03.08.2017 година	Датум на ревизија	
----------------------------	--	--------------------------	--

